

ITIE-UWA OKPOHO: UTEBE-IKPE
Exodus 27:1-8; 38:17; 40:28-32; Leviticus 6:1-7; 7:1-7
OYOHQ UKPEP-ŊKPQ 72

Eke Ikpọ Owo

IKQ IBUOT: “Edieke nnyin iyararede mme idiok-ŋkpọ nnyin, Enye edi anam-akpanikọ onyūn enen, ete ifen mme idiok-ŋkpọ nnyin inyūn iyet nnyin isana ke kpukpru mme ukwañ-ŋkpọ” (1 John 1:9)

I Itie-Uwa Okpoho Ke Okure Ataya

1. Ema enọ Moses oyohq item nte edibopde itie-uwa okpoho, Exodus 27:1-8; Mme Hebrew 8:5; 1 Chronicles 28:11, 12, 19; Utom Mme Apostle 7:44
2. Ema enam utom ukem nte Abasi eketemede, Exodus 38:1-7; John 14:23; 1 Samuel 15:22; James 1:25
3. Ekenim itie-uwa ke ebiet emi kpukpru owo ebete ndien eduk Ataya, Exodus 40:28, 29; John 10:9; Utom Mme Apostle 4:12
4. Ekediok akpañkpañ uyere mmọn ke ufot itie-uwa ye Efe esop, Exodus 40:30-32

II Itie-Uwa Okpoho, Mbiet Utebe-ikpe

5. Ndudue emi owo eduede owo, edue Abasi ŋko, Leviticus 6:1-2; 5:19
6. Edue-ndudue enyene ndida uwa usio-isop ndi man obọ mfon Abasi, Leviticus 6:2-6; 5:5, 6, 16; Ezra 10:19; Ŋwed Mbon Colossae 1:14; Ŋwed Mbon Rome 5:6; 1 Peter 3:18; Ŋwed Mbon Galatia 3:13; Mme Hebrew 2:9
7. Owo emi atuade mkpofik enyene ndineñere ukwañ usuñ esie man ekpe usiene onọ owo emi enye ekeduede, Leviticus 6:5; Ezekiel 33:15
8. Ŋkpọ uwa enyene ndinana ndo man odot se ebode, Leviticus 6:6; Isaiah 53:3-7; 2 Ŋwed Corinth 5:21; 1 Peter 1:18, 19
9. Esime iyip unam ke itie-uwa okpoho onyūn efop ndusuk mbak idem do, Leviticus 7:1-5
10. Mme oku eta nyohq-nshq unam ke Edisana Ebiet, Leviticus 7:6
11. Oto ke edinọ uwa, mbuotidem, edikabare-esit ye edineñere ukwañ-usuñ emi edue-ndudue anamde, okoro ye edisime iyip emi oku anamde, efen ndudue anam-idiok, Leviticus 6:7; Ŋwed Mbon Rome 5:9; 1 John 3:5.

SE EKPEPDE EBAÑA

Ebiet Emi Abasi Okosobode Ye Owo

Ke ukpep-ŋkpọ nnyin ke edem, ima ikut utibe uduak okoro ye utibe usuñ ye ido emi ekedade ebop Ataya. Ima ikut oyohq-oyohq, mme akpanikọ emi ekewutde idem do, ete ke ekewut enọ mfon ita emi mme anditiene-Christ enyenede: Utebe-ikpe ke Mbuotidem, Edinam-asana ye Uduok-mmọn Edisana Spirit. Edi itie nnyin ke emi ndikpep mme ikpọ mbukpọn ŋkpọ emi ke nde ke nde.

Sia Ataya adade onọ usuñ nte owo asañade ekpere Abasi ye nte Abasi odude ye owo, nnyin ikut ite ke Ataya edi mbiet mfuhq ke abaña idiok-ŋkpọ. Baba owo kiet ikodukke ke Ataya ibohqke enye ebemiso oyom Abasi man obọ erifen. Abasi ama odu ke ndisana itie oro, ndien baba owo kiet ikenyeneke ndiduk ibohqke mmọ oro Abasi ekemekde ndinam utom ke Ataya. Israel ekeduñ ke mme ebiet emi ekemekde enọ mmọ esin Ataya ke ufot. Emi ama ekpere kpukpru owo, edi sia Abasi okodude do, ekenọ ebiet oro ata akwa ukpono. Mme okpono Abasi ke akpanikọ ikpọn-ikpọn, mme owo emi enyenede mfuhq ebaña idiok-ŋkpọ ekekeme ndisaña ŋkpere, koro ndik okodude ke abaña usop-usop ubierikpe emi ekenyenede nditiene mmọ eke eduede.

Nditọ Hebrew ke eyo Moses ikebeñeke idem inọ oruk inwañ-inwañ ikọ oro abañade ido ukpono Abasi emi Jesus eketinde onọ eyen-añwan ke mben obube mmọn Sychar (John 4:21-24). Akana nte Abasi ada ubon-owo usuñ ke nde ke nde man anam enye otim ofiok uduak Esie. Edinọ Ibet ye edisiak ebiet ukpono Abasi ke Ataya ekedi idaha kiet ke ndida owo usuñ nsok Abasi, ndien Israel ekedi ŋkpọ-utom onọ Abasi emi ekenyenede ndito ke mmọ, ofuri ererimbot efiok uduak Abasi.

Edinam Mbukpọn Ŋkpọ Esu

Ke Ataya, nnyin imekeme ndikut ndien ite ke ekenam enye ke mbiet ikpọ akpanikọ emi edude ke Eti-mbuk, nditọ Israel ema ekeme ndimum ndusuk ŋkama ke eyo mmọ, edi ekenim mmọ eken enọ mme ini ye ebiet ke ini iso. Ikpenyene ndikom Abasi adaña didie ke emi inyenede ifet ndidu ke ini emi Abasi onode owo akwa edidiọn Esie! Iyomke aba nnyin ndida ke añwa okure ke ini owo efen edukde ke Edisana Ndisana Ebiet ndikpe ubok nnọ nnyin! Idahaemi, nnyin imekeme ndiduk ke idem nnyin inyūn inyene ebuana ke nnen-nnen nduk ye Abasi. Idahaemi

Edisana Spirit ekeme ndinam esit nnyin edi Itie-ukpono Abasi Esie onyũ oduũ ke nnyin, utu ke ndidoro nnyin ke idem (John 14:16-18).

Anam-idiok, ke okutde ndudue esie, asaña ekpere Abasi ke ndika ke enyin usuũ okure Ataya. Enye asaña ye uwa abaña idiok-ñkpọ esie, koro uduũ esie okpokpon ndibọ kpukpru se Abasi okonimde ọnọ enye, enye ikemeke ndibọ mme edidiọñ emi enọde oto ke Edisana Ebiet, mme ke Edisana Ndisana Ebiet, ibọhọke enye ebemiso edi ke efe esop ye ke itie-uwa emem. Ebiet oro ke okure owut ete ke usuũ iduhe inọ owo nditiene Abasi ibọhọke nte anam-idiok emi enyenede utebe-ikpe ke Iyip Jesus Christ.

Abasi ama ọnọ mme item abaña nsio-nsio oruk uwa, ekenim mmọ kiet-kiet ye akpan ntak ndinam saña-saña utom, edi Jesus, nte Mfọn-mma Uwa, ama osu ke kpukpru. Akani ido ukpono ekedi idaha kiet ke ndisim oyọhọ Uwa emi ọfọnde ama; ndien andituak ibuot okowuk enyin ke mbuotidem ebet ini emi ediwade uwa emi, edi nnyin ke mbuotidem ise ini edem emi ema ekenanam enye ema.

Usuũ Nte Ekebọpde Itie-Uwa

Itie-uwa ama ọtuũ, ekenam enye ke obukpọk eda okpoho efuk. Enye ekedi ñkpọ nte ikpat itiaba ye ibio ke ñkañ mbinañ ukem-ukem onyũ okoñ ikpat inañ ye ibio. Ekedomo ikañ emi akasakde do ke utibe usuũ, ikonyuũ inimeke, mme oku ekenam enye aka iso asak ke ndisin obufa ifia nte eyomde (Leviticus 6:9; 9:24). Ke ndituũ esie mbinañ, nduk kiet-kiet ema edu emi ndusuk owo enọde nsio-nsio ekikere ebaña. Andiwet Psalm etiñ abaña mmọ ete ke ekesibọp ñkpọ-uwa ke mmọ (Psalm 118:27). Ndusuk, mmọ ekedi ñkpọ-mbana ke itie-uwa. Nnyin imokut ke Ikọ Abasi ibaña ndusuk owo emi ekekade “ekomum” nduk emi ekama ekpe Abasi ubọk ke ini ukpọñ mmọ ekedude ke akwa mfuhọ. Itie-uwa ekedi, nte ekenamde, ebiet-ubọhọ ke ini usiene osimde owo emi mikokoikekoi inam owo efen idiok. Edi owo eke okoidekoi owot owo ikenyeneke ebiet-ubọhọ do, koro ke uyo ewuhọ emi Abasi ọkọnọde akpana nte eda enye eka ikpe.

Ntak Uwa Idiok Ido

Ema esiwa uwa tọñọ ke eritọñọ. Uwa Abel ama enem Abasi esit; imekeme ndinyuũ nkere nte enye ama ọbọ item abaña nte ewade uwa emi enende. Ñkukure ukpuhọre emi akananam enamde ekedi ke ini eketọñọde ukpono Abasi ke Ataya. Noah, Abraham, ye Job ema ewa uwa enọ Abasi. Ndien oto ke mbuotidem emi mmọ ekenyenede ke Abasi, mmọ ema ebọ ibọrọ, uwem mmọ onyũ owut ete ke mmọ enem Abasi esit.

Uwa idiok ido okowut ata akpanikọ emi abañade mfọn-mma Abasi onyũ ọsọñọ owut ete ke owo inyeneke oruk idaha oro. Akayarare owut ete ke andiwa odot ufen mkpa ndien ke ñkpọ efen enyene ndikpa ke ibuot esie man ekem ye unen ikpe midighe enye enyene nditak. Edimek ñkpọ-uwa eke ọfọnde ama okowut ntiñ-enyin ete ke uwa okonyuũ enyene ndidi se Abasi ọbọde nte ekemde ke se Enye oyomde. Ndien nte nnyin itim iduñọrede Ikọ Abasi inyuũ ikutde uduak Esie ke abaña nnyin, nnyin ikut ite ke nnyin ikemeke ndinam ọsuhọrede akan oro, okposuk edi nte miyomke nnyin ida uwa Akani Ediomidi idi aba, sia Eyen-erọñ Abasi ama ọkọduok Iyip uwem Esie ke abaña erifen ye erifak nnyin.

Edineñere Ukwañ Usuũ, Ke Ini Oro Ye Ke Emi

Ñkpọ kiet efen ke anam idiok-ñkpọ ekenyene ndinam. Enye ekenyene ndineñere ukwañ usuũ esie ke abaña ndudue emi enye ekeduede Abasi me owo. Akana nte enye adian udori ke ekọm-urua ñkpọ oro man enyene udori ke se ikatakde ke ufọt ini emi ekenamde ndudue oro ye ini emi eneñerede ukwañ usuũ. Edineñere ukwañ usuũ edi akpanikọ efen emi odude ke Ñwed Abasi emi mme owo ke eyo emi edomode ndiyut.

Ke Ibuot Nnyin

Uwa idiok ido emi edi mfiori ọnọ Jew ye Mme Idut ete ke kpukpru owo eduọ eduk ke ubiom-ikpe ke iso Abasi inyuũ ikemeke ndikpere Enye me ndibọ mfọn Esie ibọhọke ebe ke Iyip. “Iyip!” edi nsinsi mfiori emi Ibet oyomde ye kpukpru mmọ eke ebiatde mbet esie; ndien ibọhọke etre mfiori oro, enyuũ enọ se eyomde, baba owo kiet ikemeke ndikut Abasi iso nnyũ ndu uwem.

Ke etọñọde ndifọp uwa, andinyene ñkpọ-uwa onyime ete ke imọ inyene; ke ida idi ke abaña mme idiok-ñkpọ imọ, ke imọ ima idot mkpa, ndien ke imọ ibeñe Abasi ite ọbọ uwem unam emi miduehe isop ke ibuot uwem imọ. Ñko nnyin imokut ite ke kpukpru emi akabaña usuũ kiet me eken, (oto ke utom emi mbuotidem anamde) Enye emi ediwade uwem Esie ke edikem ini ke ntak idiok-ñkpọ.

Ema esime Iyip oro ke itie-uwa, ke edinam oro esio isop idiok-ñkpọ. Ibet okoyom ete enọ uwem ndida mfak uwem efen; ke ntre akana nte owo odu emi onyimedede ndikpa ke ibuot owo. Idiok-owo kiet ikemeke ndikpa nno idiok-owo efen koro enye odude ke idak ubiomikpe mkpa ke ntak mme idiok-ñkpọ esie. Mmọdo owo kiet kpọt okodu emi ekekemde ye kpukpru se Abasi okoyomde. Owo oro ekedi Jesus, koro Enye ikpọñ akanana idiok-ñkpọ. Ediwa imum unam ikpekenyeneke odudu ke usuũ kiet ekededi, edi oto ke ntak emi akadade ọnọ eridi Eyen Abasi emi ọkọnọde uwem Esie ke ibuot ediwak owo.

Efiok ukpẹp-ñkpọ emi nte edida-itie, emi ediwak owo enenide. Ndusuk owo eneni ukeme esie, ndusuk eyut ete ke inenke. Edi mme ekikere Abasi idighe mme ekikere nnyin. Ediwak usuũ nte edomode ñkpọ ese edu emi owo

miduñokede kaña, ediwak ñkpọ enyuñ edu emi owo mifiokke utuñ esie; nso ndien idi ntak emi nnyin ikpemenerede ekpri mbubek ifiok nnyin ndida ññwana ye ekikere ndutim Abasi emi ọtuñode onyuñ atarade?

“Owo Eke Amade”

Akpanikọ efen odu emi anade nte efiok ke abaña uwa emi, oro edi ọyọhọ ifet emi “owo eke amade” ekemede ndiñwam idemesie ke mme edidiọñ oro. Ikenimke enye inọ saña-saña ini: “Sese usen erinyaña mi.” Ekedi ke mfọn ini ekededi, ema enyuñ ekeme ndiyom ini ekededi owo enyenede udọñ abaña.

Edieke owo emi atuade mkpọfiok ke idiok ido esie mikemeke ndida erọñ ndi nte akanade anam, ekeme ndibo enye ibiom me mbomo-ñkuku. Ndien sia inuen ọkọsọñde ndimum, unana ukeme ikọnọhọ owo unen nditre ndida ñkpọ-uwa esie ndi. Ñkukure se owo okoyomde ekedi ndinyime nnyuñ mbiere ke isọñ-esit esie, oro owut erinyime eke mitoho ke erinyinyik. Emi ikedighe ubuat-ubuat. Ekenam man owut akamba akpanikọ emi odude ke Eti-mbuk, ikot emi enọde ofuri ererimbot ete ekabare esit.

Edieke Owo Emi Ema Eketebe Ikpe Otutde Utọñ Ke Uyo Abasi

Edieke kiet ke otu mme owo abiatde mbet Abasi emi enye ama ekebem iso odu ke idak, ekedi itie esie nditọñ ntak nda uwa idiok-ido efen ndi nnyuñ nyom erifen ke mme idiok-ñkpọ oro. Emi edi Ikọ Abasi efen emi esuenede nsu-nsu ukpẹp-ñkpọ emi ekotde “nsinsi erinyaña” emi andinim ke akpanikọ enyenede. Edieke owo eduade Abasi me owo, enye ekenyene ndida uwa efen ndi onyuñ afiak oyom erifen ke mme idiok-ñkpọ mbemiso eyak enye abuana ye nditọ Abasi mme ndituak ibuot nno Abasi ke Ataya Esie.

Mme Uwa Usenubok Ye Eke Mbubreyo

Ke ufọn nditọ Israel, Abasi ama onim ñko mbet emi abañade edifọp uwa. Mbet emi ama ọdọñọ utọ uwa iba emi ekenyenede ndifọp kpukpru usenubok ye mbubreyo, ye saña-saña uwa eke usen Sabbath ye eke mme edisana usoro, utọ nte Usen Usio-isop. Mmọ ñko ema enyene utom ndinam ke ini ọkọsọñ ntuaña edieke Israel enyenede udọñ ndikpere Abasi nte idut me nte owo kiet.

Ediwak ini Israel ema ekpọñ nnen-nnen usuñ edituak ibuot nno Abasi ini kiet ke ñkpri ñkaha, ewọñore anyan usuñ ekpọñ ata spirit mbuotidem ye editua mkpọfiok, anam Abasi abat mme uwa oro nte ñkpọ mbubiam ke iso Esie. Edi adaña ini nte mmọ ekekade iso ndituak ibuot ke akpanikọ akana nte mmọ ewa edifọp uwa emi nte ñkpọ edika iso nti eridi Mkpasip emi Satan edinuakde (Genesis 3:15), mme uwa emi eyenyuñ edi se Abasi ọbode.

Mme uwa emi ikosioho isop idiok-ñkpọ owo kiet-kiet, edi ekedi mbiet mme edidiọñ emi eyọhode ke uwa usio-isop idiok-ñkpọ: ediyet Iyip ke esit nnyin kpukpru usen, erikok-udọñọ ikpohidem nnyin, me udọñ ediyet asana ofuri ini ye usọp-usọp uñwam ke ini mmem-idem me afanikọñ. Edi ke abaña erifen ke mme idiok-ñkpọ, anam-idiok, me owo mfiak-edem, ekenyene ndida uwa usio-isop esie ndi.

Edi utibe-ñkpọ ndikut nte kpukpru nde ke mbet ediwa uwa okotimde osu ke Christ. Enye akakpa ke Calvary man anam ofuri uwa emi esu, sia ekekọñde Enye ke krọs ke ini uwa usenubok, enyuñ ayakde uwem Esie ke ini ekewotde uwa mbubreyo. Nditọ Israel ekesobo idem ke okure ndituak ibuot ke ini ekewotde mme edifọp uwa emi kiet-kiet, ndien ke ndinam oro osu, nnyin isobo idem ọtọ kiet ke Ufok-Abasi ndikpono Abasi emi odude ke Heaven emi ọkọñode Eyen-erọñ emi ọfọnde ama edikpa ọnọ nnyin.

Oto ke ofuri emi nnyin imekeme ndikut ata ekpri ima Abasi ye nte Enye ekerede ubon-owo emi ama ọkọduọ. Mme usuñ Esie ayaña ifiok owo adaña didie! Mme uduak Esie efọn ema adaña didie! Mme ewuhọ Esie eyọhọ adaña didie akpan-akpan ke ini enode ke abaña ukpọñ owo emi minyeneke ndikpa. “Mme uwa emem Abasi edi spirit eke ọbuñode: O Abasi, afo usinke edibuñọ ye edinuaha esit ke ndek” (Psalm 51:17).

MME MBUME

1. Ke etiñde edian Ataya, mmọñ ke ekenim itie-uwa okpoho?
2. Nso ikedi idomo esie, ekenyuñ ebọp enye didie?
3. Nso ñkpọ efen okotim ekpere enye?
4. Nso edi ntak emi uwa idiok ido ekedide akpan ñkpọ?
5. Kpukpru mme uwa oro ekewut nso?
6. Okure ekedi mbiet nso?
7. Nso enọ mfọn ke owo emi atuade mkpọfiok ke mme idiok-ñkpọ ọkọbọ ke ini enye edide ke itie-uwa okpoho ye ñkpọ uwa esie?
8. Nso ikedi akpan ñkpọ ke esit owo emi atuade mkpọfiok ke idiok-ido esie ke ini enye edide?
9. Ekenam didie uwa usio-isop?
10. Kot Isaiah 1:2-20 nyuñ tiñ ntak emi mikọbọhọ mme uwa emi esiakde do.